

Korygowanie wymowy głoski szumiącej [č] = cz

Prowadząc ćwiczenia logopedyczne, należy pomóc dziecku w dochodzeniu do prawidłowej wymowy poprzez uświadomienie brzmienia głoski oraz pokazanie miejsca i sposobu artykulacji. Wywołując spółgłoskę, wypowiadamy ją kilkakrotnie i dość głośno, aby zaprezentować prawidłowy dźwięk.

Przy wymawianiu głosek szeregu szumiącego – sz, ż, cz, dż – usta są ułożone w „dzióbek”, czubek języka unosi się do wałka dziąsłowego – tworząc tzw. „koszyczek”, a zęby są zbliżone.

I. Ćwiczenia narządów mowy:

- naprzemienne unoszenie języka i opuszczanie przy maksymalnie otwartych ustach,
- układanie warg w „dzióbek” i naśladowanie szumu,
- ugniatanie podniebienia i wałka dziąsłowego przy maksymalnie otwartych ustach,
- liczenie górnych zębów czubkiem języka po wewnętrznej stronie,
- tworzenie „koszyczka” z języka i utrzymywanie na nim przez chwilę czekoladowej chrupki (pod nadzorem dorosłego).

II. Przygotowanie do wywołania głoski:

- szybkie powtarzanie [l] przy szeroko otwartych ustach – języka uderza o podniebienie lub wałek dziąsłowy;
- szybkie powtarzanie [t, d, n] przy szeroko otwartych ustach – języka uderza o podniebienie lub wałek dziąsłowy;
- zbliżenie zębów, wysunięcie warg, podniesienie czubka języka do wałka dziąsłowego i dmuchanie przez zęby;
- coraz szybsze wypowiedzenie połączenia „tsz”;
- jeśli dziecko wymawia prawidłowo „sz”, należy skracać artykulację tej głoski.

III. Ćwiczenia słuchu fonematycznego:

Kłaśnij w ręce, gdy usłyszysz [č] (przykładowa lista słów: cebula, czajnik, czapka, cętki, ciało, ciągnik, cukier, czapla, czołg, cena, czułki, ciotka, cyfry, cymbałki, człowiek itd.).

IV. Ćwiczenia artykulacyjne:

- sylaby-logotomy:

cza, czo, czu, cze, czy

acza, oczo, uczu, ecze, yczy

acz, ocz, ucz, ecz, ycz

- wyrazy:

czas, czoło, czołg, czajnik, czapla, czapka, czujnik

pączek, wnuczek, haczyk, pieczętka, pieczarki, uczeń, liczy

miecz, mlecz, klacz, klucz, płacz, bogacz, palacz

cztery, człowiek, czkawka, czpiot, czyha, czmycha

taczka, kaczką, paczka, teczka, poczta, licznik

- związki:

czapka z włóczki, mleczna czekolada, paczka z poczty, czujny owczarek, czarna owieczka, pieczona bułeczka, Kaczka Dziwaczka, początek czytanki

- zdania:

Nauczyciel uczy dziewczynkę czytać.

Chłopczyk ma czerwoną czapkę z włóczki.

Uczeń czyta początek czytanki.

Wieczorem liczymy owieczki.

Moczę pączka w mlecznej czekoladzie.

Uczynny wnuczek niesie paczkę z poczty.

V. Wiersze, teksty (dopiero gdy głoska będzie utrwalona w powyższym materiale).

VI. Ćwiczenia utrwalające:

1. Wyszukaj w wyrazach ukryte słowa; ułóż zdania ustnie lub pisemnie:

apteczka, czasopismo, czekolada, czynsz, buraczek, czarny, porzeczka

2. Uzupełnij tabelkę według wzoru; ułóż zdania ustnie lub pisemnie:

Wyraz	Liczba głosek	Liczba liter
czekolada		
paczka		
apteczka		
klucze		
mieczyk		
wieczór		
porzeczka		
kóleczo		
czasopismo		
Czesław		

3. Wpisz wyrazy do tabelki; ułóż zdania ustnie lub pisemnie:

czółno, czajniczek, doniczka, haczyk, czoło, kabaczek, kaczką, kaczor, kluczyk, kóleczo, kubeczek, czas, łakomczuch, łączka, maczek, oczko, ogródeczek, paczka, patyczek, pączek, pieczętka, pocztówka, początek, ramiączko

Rodzaj męski	Rodzaj żeński	Rodzaj nijaki

4. Wykonaj działania, uporządkuj wyniki od najmniejszego do największego.

Odczytaj rozwiązanie.

$$20 - 7 (I) =$$

$$20 - 3 (A) =$$

$$20 - 10 (A) =$$

$$24 - 22 (A) =$$

$$8 - 4 (W) =$$

$$30 - 5 (Z) =$$

$$14 - 11 (C) =$$

$$26 - 3 (C) =$$

$$28 - 20 (K) =$$

$$30 - 3 (K) =$$

$$20 - 19 (K) =$$

$$24 - 12 (Z) =$$

$$30 - 2 (A) =$$

$$44 - 33 (D) =$$

$$35 - 30 (Z) =$$

HASŁO:

5. Ułóż zdania z rozsypanki wyrazowej, zapisz:

i	czerwony	wiszą	kubraczek	czapeczka	Na wieszaczku
ma	wstążeczki	Laleczka	na czarnych	czerwone	warkoczykach
pączki	apetyczne	piecze	i bułeczki	Babcia	z czekoladą
z	walczyły	cztery	Na łączce	kurczaki	kaczorami
pije	czerwony	Czarka	barszczyk	Czesia	z kubeczka
cztery	bajeczki	przeczytał	wnuczkwowi	Dziadek	wieczorem

Opracowała: Aleksandra Wejman, logopeda

		ucz	acz	ycz		ocz	cza	ecze	cze	yczna	META
START		czu		ecz		czo		czy	ocz		
cza	cze	ocz		czu	aczo	ucz		ucza	acz	cza	